

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО
науково-методичною комісією
факультету економіки та
управління
ВНУ імені Лесі Українки
Протокол № 7 від 11.01.2022 р.

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК (ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ)
підготовки бакалавр
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми Аналітична економіка

Силабус навчальної дисципліни БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК (ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ) підготовки бакалавра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, за освітньо-професійною програмою Аналітична економіка

Розробник: Садовська І. Б., завідувач-професор кафедри обліку і оподаткування, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:
гарант ОПП

Аналітична економіка

Світлана БЕГУН

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
протокол № 7 від 10 січня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Ірина САДОВСЬКА

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 051 Економіка Освітньо-професійна програма: Аналітична економіка Освітній рівень: Бакалавр	Нормативна
Кількість годин – 120		Рік навчання - 1
Кількість кредитів – 4		Семестр – 2-ий
		Лекції – 34 год.
		Практичні – 34 год.
		Самостійна робота – 42 год.
ІНДЗ: немає годин		Консультації – 10 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові – **Садовська Ірина Борисівна**
Науковий ступінь – доктор економічних наук
Вчене звання – професор
Посада – завідувач-професор кафедри обліку і оподаткування
Контактна інформація: +38-050-339-85-16
Електронна пошта: Sadowska.Iryna@eenu.edu.ua
Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Дисципліна Бухгалтерський облік (загальна теорія) спрямована на вивчення, осмислення та засвоєння теоретичних знань, методичних прийомів та практичних навичок з відображення в бухгалтерському обліку бізнес-процесів господарюючого суб'єкта з урахуванням світових освітніх тенденцій та його діяльності як суб'єкта управління в конкурентному середовищі, в умовах невизначеності фінансово-економічних криз та інституційних впливів. Практичними результатами вивчення навчальної дисципліни є оволодіння відповідними компетентностями і практичним інструментарієм обліку, що відповідає галузевому стандарту вищої освіти підготовки бакалавра відповідної спеціальності, зокрема, ОПП Аналітична економіка.

2. Пререквізити й постреквізити

Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на попередньому чи паралельному вивченню дисциплін: Макроекономіка, Мікроекономіка, Економіка підприємства, Менеджмент, Маркетинг.

Постреквізити. Вивчення дисципліни сприятиме більш повному вивченню дисциплін: Інформаційні технології в галузі, Теорія та практика підприємництва.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у майбутніх фахівців за професійним спрямуванням з менеджменту системних теоретичних знань, умінь і практичних навичок з концептуальних

основ, методів, принципів та інструментарію бухгалтерського обліку, які будуть затребувані при вирішенні основних питань аналітичної економіки на різних рівнях управління.

Основне **завдання** вивчення курсу Бухгалтерський облік (загальна теорія) полягає в освоєнні знань щодо основних елементів методу бухгалтерського обліку, які застосовуються для управління економічним суб'єктом в галузі аналітичної економіки.

4. Результати навчання (компетентності)

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	Результати навчання (ПР)
073 Менеджмент	ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК14. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань, виявляти ініціативу та підприємливість.	СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.	ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності. ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. ПРН 25. Знати основи обліку та оподаткування

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальні основи бухгалтерського обліку						
Тема 1. Лекція 1. Генеза бухгалтерського обліку як практичної діяльності. Бухгалтерські рахунки і подвійний запис.	2	2			-	ТГФ – 1 бал

Практичне заняття 1. Світові школи бухгалтерського обліку. Принципи професійної і корпоративної етики. Основні бухгалтерські рахунки.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 1. Професійні організації бухгалтерів і аудиторів. Різновиди тлумачення подвійного запису. Проста бухгалтерія. Потрійна бухгалтерія Єзерського. Трактат про рахунки і записи Луки Пачолі.	2			2	-	
Тема 2. Лекція 2. Предметна область бухгалтерського обліку. Закон № 996. ПКУ. НП(С)БО. МСФЗ.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 2. Активи і пасиви. Балансоведення. Типи змін в балансі.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 2. Вирішення простих завдань з класифікації майна і зобов'язань економічного суб'єкта на активи і пасиви.	3			2	1	
Тема 3. Лекція 3. Бухгалтерські проводки: інструкція складання. Штучний інтелект в бухгалтерському обліку.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 3. Прості кейси для засвоєння навичок складання бухгалтерських проводок.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 3. Кейси поглибленого засвоєння знань і оволодіння навичками складання бухгалтерських проводок.	3			3	1	
Тема 4. Лекція 4. Документування і документообіг. ДСТУ 4163_2020.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 4. Здобути навички заповнення і роботи з первинними документами: ПКО, ВКО, платіжне доручення, накладна, Акт (за вибором).	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 4. Зведені реєстри бухгалтерського обліку в інформаційних бухгалтерських системах. Альтернативні способи зведених реєстрів у формі EXEL, журналів, відомостей.	2			2	-	
Тема 5. Лекція 5. Інвентаризація.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 5. Положення № 879. Наказ на проведення інвентаризації, процес інвентаризації і оформлення результатів – розбір типових помилок.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 5. Протокол затвердження результатів проведення інвентаризації.	3			2	1	

Тема 6. Лекція 6. Оцінка як основа бухгалтерського обліку.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 6. Правила і секрети оцінки статей Балансу. Типові помилки процесу оцінки бізнесу. Розбір типових помилок і податкових пасток.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 6. Оцінка економічного суб'єкта як результат безперервної діяльності. Оцінка при добровільній ліквідації економічного суб'єкта. Оцінка при банкрутстві економічного суб'єкта. Розбір типових помилок і податкових пасток.	2			2	-	
Тема 7. Лекція 7. Організаційні процеси. Технологічні процеси. Бізнес-процеси. Взаємозв'язок в системі рахунків і документування.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 7. Процес постачання і виробництва. ТЗВ. Облік прямих витрат. Облік не прямих витрат. Розподіл не прямих витрат. Оприбуткування готової продукції.	2		2		-	I ТГФ – 1 бал, РЗ/К ІНДЗ-1 бал
Самостійна робота 7. Калькулювання як універсальний метод визначення собівартості на всіх етапах життєвого циклу продукту.	3			2	1	
Тема 8. Лекція 8. Процес реалізації і визначення фінансового результату.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 8. Відображення в обліку реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг. Рахунки 90 і 70. Закриття рахунків. Заключна проводка 79-44.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К ІНДЗ-1 бал
Самостійна робота 8. Відображення в обліку інших витрат і доходів. Рахунки 92,93, 94, 95, 96, 98, 71, 72, 73.	2			2	-	
Разом за змістовим модулем 1	52	16	16	16	4	20 балів
Змістовий модуль 2. Основи бухгалтерського обліку за бізнес-процесами						
Тема 9. Лекція 9. Облік статутного капіталу	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 9. Облік операцій по створенню економічного суб'єкта. Типовий Статут.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 9. Правові основи обліку при реєстрації ФОП, ТОВ, ПАТ, ПрАТ	3			2	1	
Тема 10. Лекція 10. Облік необоротних активів	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 10. Придбання основних засобів. Списання і реалізація основних засобів	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 10. Альтернативні	3			2	1	ІНДЗ-1 бал

методи нарахування амортизації						
Тема 11. Лекція 11. Облік грошових коштів	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 11. «Вчасно-каса» РРО для бізнесу. Розшифровка виписки банку. Клієнт-банк.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 11. РРО для ФОП у 2022 році.	2			2	-	
Тема 12. Лекція 12. Облік запасів. ПДВ і податковий кредит.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 12. Відображення в обліку операцій з придбання запасів і розрахунків з постачальниками	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 12. Особливості складського обліку. Договір про матеріальну відповідальність. Електронний кабінет платника ПДВ.	2			2	-	
Тема 13. Лекція 13. Облік заробітної плати і пов'язаних з нею податків і зборів	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 13. Нарухування заробітної плати, утримання із заробітної плати. ЄСВ. Соціальна податкова пільга.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К ІНДЗ-1 бал
Самостійна робота 13. Облік нарахування і виплати лікарняних, декретних, відпускних. Порядок №100.	3			2	1	ТГФ – 1 бал
Тема 14. Лекція 14. Облік витрат. Калькулювання продукції, робіт, послуг. Секрети і розбір типових помилок.	2	2			-	
Практичне заняття 14. Облік витрат за економічними елементами.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 14. Облік витрат за калькуляційними статтями. Галузеві особливості – ознайомлення з методичними рекомендаціями в розрізі галузей національної економіки.	3			2	1	
Тема 15. Лекція 15. Облік доходів і розрахунків з дебіторами. Фінансові результати: способи визначення, оподаткування і облік.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 15. Відображення в обліку доходів від реалізації. Податкове зобов'язання.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К
Самостійна робота 15. Порядок складання податкової накладної. Призупинення реєстрації податкових накладних. Розблокування податкових накладних.	3			2	1	
Тема 16. Лекція 16. Облік розрахунків з бюджетом	2	2			-	ТГФ – 1 бал

Практичне заняття 16. Алгоритм розрахунку ПДВ. Алгоритм розрахунку податку на прибуток. Розбір типових помилок.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К ІНДЗ-1 бал
Самостійна робота 16. Порядок розрахунку, облік і звітність місцевих податків і зборів.	7			6	1	
Тема 17. Лекція 17. Основи звітності економічних суб'єктів.	2	2			-	ТГФ – 1 бал
Практичне заняття 17. Форма 1 і 2. Декларація з ПДВ. Декларація з податку на прибуток. Звіт неприбуткової організації.	2		2		-	ТГФ – 1 бал, РЗ/К ІНДЗ-1 бал
Самостійна робота 17. Звіти статистичного спостереження. Внутрішня управлінська звітність. Звіт з управління.	6			6	-	
Разом за змістовим модулем 2	68	18	18	26	6	20 балів
Наукові елементи навчання (тези як варіант)						10
Неформальне навчання (підтверджене Сертифікатом, погоджено з лектором)						10
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 20 балів
Екзамен (без урахування балів за модульну контрольну роботу)						60 балів
Всього годин / Балів	120	34	34	42	10	100

**Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо, Т – тези на конференцію, НО – елементи неформальної освіти, ДО – елементи дуальної освіти (при їх застосуванні погоджується індивідуальна траєкторія навчання), ТГФ – тестування через гугл-форму (є обов'язковим до кожної лекції і практичного заняття, використовується як елемент перевірки відвідування лекційних і практичних занять а також рівня засвоєння матеріалу).*

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами курсу й регламентуються методичними рекомендаціями до виконання самостійної роботи, розміщені за посиланням: https://volnu-my.sharepoint.com/:f/g/personal/oa_vnu_edu_ua/EvrWiOk1x39GnbZa7vBxOiUB2Z0XQKeFDUO2g5aE_KC_Bg?e=McrDA1

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань студентів розкриті у Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів ВНУ імені Лесі Українки (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_orhanizatsiiu_provedennia_%20pot_kontroliu_u_formikompiuternoho_testuvanni.pdf).

Політика викладача щодо студента ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Google Classroom за погодженням із керівником курсу.

Політика викладача щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnoi.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту загалом, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені Силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час виконання практичних завдань, індивідуальної самостійної роботи студента та підготовки презентацій, заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-zapobigannya-plagiatu.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання практичних робіт, самостійної роботи викладач повідомляє на перших заняттях з дисципліни або прописує на інтернет-платформі курсу. Терміни ліквідації академічної заборгованості встановлюються відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем тестові завдання й отримав остаточну оцінку не менше, ніж 60 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання іспиту. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит у формі опитування (усного, письмового, тестового контролю тощо). При цьому на екзамені першочергово зараховується поточних 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання екзамену визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану (залікової книжки) студента.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 40, якщо є набрані бали за тези і неформальну освіту) за результатами виконання екзаменаційних завдань, які вміщують 2 теоретичних питання і задачу.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою та переводиться у лінгвістичну шкалу.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Садовська І.Б., Гаврилюк О.О., Нагірська К.Є. Бухгалтерський облік: електронний навчальний посібник Луцький НТУ. 2018. (Довідка Луцького НТУ № 18-12 від 22.05.2018 р.).
2. Садовська І.Б., Гаврилюк О.О., Нагірська К.Є. Бухгалтерський облік (наскрізна задача). Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання 2018 р.
3. SEMENYSHENA, Nataliia; KHORUNZHAK, Nadiya; SADOVSKA, Iryna. Evaluation of the adaptability of scientific theories for the development of accounting institute Intelektine Ekonomika; Vilnius Том 14, Изд. 1, (2020): 113-129.
URL: <https://www3.mruni.eu/ojs/intellectual-economics/article/view/5713>
DOI: <https://doi.org/10.13165/IE-20-14-1-07> (Scopus, Q2)

Додаткова

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 28.10.2021).
5. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 трав. 2003 р. № 851-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (дата звернення: 12.12.2021).
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show> (дата звернення: 08.12.2021).
7. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/print> 1370326239541384 (дата звернення: 21.12.2021).
8. Податковий кодекс України: від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.12.2021).

Інтернет-ресурси

9. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
10. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [URL :www.nbvu.gov.ua]